

Chambre des Représentants**Kamer der Volksvertegenwoordigers**

N° 83

Session de 1933-1934

SEANCE

du 20 décembre 1933

VERGADERING

van 20 December 1933

Zittingsjaar 1933-1934

PROJET DE LOI

**relatif au placement en nourrice ou en garde des enfants
âgés de moins de 7 ans.**

EXPOSE DES MOTIFS**MADAME, MESSIEURS,**

La loi du 5 septembre 1919, qui a institué l'Œuvre Nationale de l'Enfance, a été attentive au sort des jeunes enfants qui sont placés en nourrice ou en garde chez les particuliers. Son article 12 est ainsi rédigé : « Nul ne peut recevoir en nourrice ou en garde, moyennant salaire, des enfants âgés de moins de 7 ans, sans une autorisation du collège des bourgmestre et échevins. » A la demande d'autorisation, sera jointe une attestation délivrée par une consultation de nourrissons agréée par l'Œuvre Nationale et fonctionnant sur le territoire de la commune, certifiant que le médecin de cette consultation visitera les enfants au moins une fois par mois afin de s'assurer s'ils reçoivent les soins nécessaires et que le nourricier ou le gardien a souscrit l'engagement de se conformer aux indications qui lui seront données par le Comité de la consultation de nourrissons dans l'intérêt de la santé et de la moralité des enfants.

« L'Œuvre Nationale de l'Enfance pourra agréer des institutions qui recueillent les enfants âgés de moins de 7 ans. Dans ce cas, l'autorisation préalable du collège des bourgmestre et échevins n'est plus requise. »

D'autre part, il est prévu à l'article 13 de cette loi que l'Œuvre Nationale organisera la surveillance des enfants placés en nourrice ou en garde : « En cas d'inobservation par les gardiens et nourrices des dispositions prescrites en vertu de l'article 12, l'Œuvre Nationale de l'Enfance dénoncera le fait au Procureur du Roi sur la réquisition duquel le juge des enfants ordonnera les mesures commandées dans l'intérêt de l'enfant. Appel de la décision du juge pourra être interjeté conformément à l'article 32 de la loi du 15 mai 1912 ».

WETSONTWERP

betreffende de kinderen beneden de zeven jaar als voedsterlingen of ter bewaring uit te besteden.

MEMORIE VAN TOELICHTING**MEVROUW, MIJNE HEEREN,**

De wet van 5 September 1919, waarbij het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn werd ingesteld, heeft zich beklommen om het lot der jonge kinderen, die bij de particulieren als voedsterlingen of ter bewaring zijn uitbesteedt. Haar artikel 12 luidt als volgt : « Niemand mag, zonder machting door het college van burgemeester en schepenen, kinderen beneden zeven jaar als voedsterlingen of ter bewaring, mits loon, aannemen. Bij de aanvraag tot machting moet gevoegd zijn een getuigschrift uitgaande van een consultatie-inrichting voor zuigelingen door het Nationaal Werk toegelaten en binnen de gemeente werkzaam; dit getuigschrift moet bevestigen dat de geneesheer dier consultatie-inrichting de kinderen ten minsten eenmaal per maand zal onderzoeken om na te gaan of er behoorlijk voor gezorgd wordt en dat hij die kinderen als voedsterlingen of ter bewaring daarneemt, zich schriftelijk heeft verbonden tot naleving van de aanwijzingen hem door het Comiteit van de consultatie-inrichting voor zuigelingen gegeven in het belang van de gezondheid en zedelijkheid der kinderen.

Het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn kan instellingen toelaten, waarin de kinderen beneden zeven jaar worden opgenomen. In dit geval wordt de voorafgaande machting van het collège van burgemeester en schepenen niet meer vereischt ».

Daarenboven wordt bij artikel 13 dier wet voorzien dat het Nationaal Werk het toezicht op de kinderen, als voedsterlingen of ter bewaring uitbesteedt, zal regelen : « Worden de krachtens artikel 12 voorgeschreven bepalingen niet in acht genomen door hen, bij wie de kinderen als voedsterlingen of ter bewaring zijn uitbesteedt, dan klaagt het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn het feit aan bij den Procureur des Konings, op wiens vordering de kinderrechter de maatregelen, door het belang van het kind gemoedzaakt, voorschrijft. Van de beslissing van den rechter kan in beroep worden gegaan overeenkomstig artikel 32 der wet van 15 Mei 1912 ».

Il résulte donc de ces dispositions que personne ne peut recevoir des enfants en nourrice, moyennant salaire, sans une autorisation du collège échevinal. Si des gardiens ou nourriciers ont négligé de demander cette autorisation, l'Œuvre Nationale de l'Enfance, lorsqu'elle en est avisée, peut s'adresser au Parquet et lui dénoncer le fait. Mais quel est, en pareil cas, le droit du Parquet ? C'est de saisir le juge des enfants. Le juge des enfants peut, s'il y a lieu, prendre la mesure recommandée par l'intérêt de l'enfant : il peut retirer l'enfant au nourricier chez qui il est placé et le confier à une autre personne, à une société ou à une institution de charité ou d'enseignement public ou privé.

Ces dispositions législatives sont-elles suffisantes pour prévenir ou empêcher les abus auxquels peut donner lieu le placement des enfants en nourrice ? Nous ne le croyons pas. Plusieurs comités de patronage, qui ont dans leurs attributions le soin des enfants moralement abandonnés, se plaignent que dans certaines régions, et spécialement dans les communes qui sont proches de la frontière, des nourriciers reçoivent des enfants en pension en s'abstenant de donner connaissance de ce fait aux autorités. L'obligation que leur impose, à cet égard, l'article 12 de la loi du 5 septembre 1919, n'est sanctionnée par aucune pénalité. En fait, elle est très souvent méconnue. Il nous a été signalé que des nourrissons, qui étaient soustraits de la sorte à l'action bienfaisante des consultations et au contrôle de l'Œuvre Nationale de l'Enfance, ont été victimes de la négligence ou de l'incurie de leurs nourriciers, plusieurs décès suspects ont même attiré l'attention des Parquets.

C'est pourquoi nous croyons utile de proposer au Parlement de sanctionner, par une disposition pénale, l'obligation prévue à l'alinéa 1e de l'article 12 de la loi du 5 septembre 1919. Cette loi ne comportant aucune mesure répressive proprement dite, il nous paraît logique d'y introduire, par voie d'analogie, la sanction que prévoit l'article 369bis (article 57 de la loi du 15 mai 1919 sur la Protection de l'Enfance), relative à l'enlèvement d'enfant. Faire du défaut de se conformer à l'article 12 de la loi du 5 septembre 1919 une simple contravention, ne suffirait pas, croyons-nous, à assurer efficacement l'application des mesures très sages et prudentes que le législateur de 1919 a voulu prendre dans l'intérêt des jeunes enfants.

Toutefois, s'il paraît indispensable de réservrer aux tribunaux la possibilité de punir les abus les plus graves : peines correctionnelles, il importe de prévoir le cas où les manquements ne seraient dus qu'à l'ignorance ou à la simple négligence, en faisant application des circonstances atténuantes, conformément à l'article 85 du Code Pénal.

Le Ministre de la Prévoyance Sociale et de l'Hygiène,

H. CARTON DE WIART.

Uit vermelde bepalingen vloeit dus voort dat niemand zonder een machtiging van het schepencollege, kinderen als voedsterlingen, mits loon, mag aannemen. Indien de personen, bij wie de kinderen als voedsterlingen of ter bewaring zijn uitbesteed, verzuimd hebben om bedoelde machtiging te vragen, mag het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn wanneer het daarvan bericht heeft gekregen, zich tot het Parket richten en daarbij het feit aanklagen. Maar welk is, in dergelijk geval, het recht van het Parket? De zaak in de handen van den kinderrechter geven. De kinderrechter mag maatregelen treffen genoodzaakt door het belang van 't kind : hij mag het kind terugnemen van den persoon, bij wien het is uitbesteed en het aan een anderen persoon, aan een vereeniging of aan een openbare of private instelling van weldadigheid of van onderwijs toevertrouwen.

Zijn bedoelde wetgevende bepalingen voldoende om de misbruiken, waartoe het uitbesteden van kinderen als voedsterlingen aanleiding kan geven, te voorkomen of te verhinderen ? Wij denken het niet. Verschillende beschermingscomité's, binnen de bevoegdheid waarvan het verzorgen der moreel verlaten kinderen valt, klagen over het feit dat in sommige streken en vooral in de gemeenten, die dicht bij de grenzen zijn gelegen, er personen zijn die kinderen in pensioen nemen zonder daarvan aan de overheden kennis te geven. De hun bij artikel 12 van de wet dd. 5 September 1919 daaromtrant opgelegde verplichting wordt door geen enkele strafregeling bekrachtigd. In feite, wordt er in 't algemeen geen rekening mee gehouden. Er werd ons bekend gemaakt dat zuigelingen, die alzoo aan de heilzame behandeling der consultaties en aan de controle van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn waren onttrokken, slachtoffers waren van de verwaarloozing en de zorgloosheid van de personen, bij wie ze waren uitbesteed; de aandacht van de Parketten werd zelf op vele verdachte sterfgevallen gevestigd.

Daarom achten wij het nuttig aan de Regeering voor te stellen, door een strafbepaling, de verplichting voorzien bij alinea 1 van artikel 12 van de wet dd. 5 September 1919, te bekrachtigen. Daar bij deze wet geen eigenlijke betrouwelijke maatregel is voorzien, is het volgens ons logisch en door middel van analogie de sanctie, voorzien bij artikel 369bis (artikel 57 van de wet dd. 15 Mei 1912 over de kinderbescherming), betreffende het wegnemen van 't kind, in te lasschen. Bij het niet willen naleven van artikel 12 van de wet dd. 5 September 1919, zou een eenvoudige bekeuring meenen we niet volstaan om de toepassing van de wijze en voorzichtige maatregelen, welke de wetgever in 1919 in het belang van de jonge kinderen heeft willen treffen, op doeltreffende wijze te verzekeren.

Nochtans, indien het onontbeerlijk schijnt aan de rechthoven de mogelijkheid voor te behouden de grootste misbruiken met correctionele straffen te treffen, is het noodig het geval te voorzien, waarin de tekortkomingen enkel aan onwetenheid of aan eenvoudige verwaarloozing te wijten zijn door de verzachtende omstandigheden overeenkomstig artikel 85 van het Strafwetboek toe te passen.

De Minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid,

H. CARTON DE WIART.

PROJET DE LOI

ALBERT,

Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT !

Sur la proposition de Notre Ministre de la Prévoyance Sociale et de l'Hygiène,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÈTONS :

Notre Ministre de la Prévoyance Sociale et de l'Hygiène présentera, en Notre Nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

ARTICLE UNIQUE.

L'article 12 de la loi du 5 septembre 1919, instituant l'Œuvre Nationale de l'Enfance, est complété par un alinéa 3 ainsi rédigé :

« Sera puni d'un emprisonnement de huit jours à un an et d'une amende de 26 à 100 francs, ou d'une de ces peines seulement, quiconque aura reçu en nourrice ou en garde, moyennant salaire, un enfant âgé de moins de 7 ans, sans une autorisation du Collège des bourgmestres et échevins demandée conformément aux dispositions prévues à l'alinéa premier.

» Il pourra être fait application de l'article 85 du Code pénal. »

Donné à Bruxelles, le 20 décembre 1933.

ALBERT.

PAR LE ROI :

Le Ministre de la Prévoyance Sociale et de l'Hygiène,

H. CARTON DE WIART.

WETSONTWERP

ALBERT,

Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, HEIL !

Op de voordracht van Onzen Minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUTEN :

Onze Minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid zal, in Onzen Naam, bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp indienen, waarvan de inhoud volgt :

EERSTE ARTIKEL.

Artikel 12 van de wet dd. 5 September 1919, waarbij het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn werd ingericht, wordt door een alinea 3 aangevuld, als volgt opgesteld :

« Wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot één jaar en met een geldboete van 26 tot 100 frank, of enkel met een dier straffen, al wie, zonder een machtiging van het College van burgemeester en schepenen, gevraagd overeenkomstig de bij alinea één voorziene bepalingen, een kind beneden de zeven jaar als voedsterling of ter bewaring, mits loon, zal hebben aangenomen.

» Artikel 85 van het Strafwetboek zal mogen worden toegepast. »

Gegeven te Brussel, den 20e December 1933.

ALBERT.

VAN 'S KONINGS WEGE :

De Minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid,

H. CARTON DE WIART.